

PÁLYÁZAT
A MAGYAR ÍRÓSZÖVETSÉG ELNÖKI TISZTSÉGÉRE

SZAKMAI ÖNÉLETRAJZ

ERŐS KINGA (1977, Brassó) kritikus, író, irodalomszervező, kiadóvezető, a Magyar Írószövetség elnöke. 1990 óta él Magyarországon. Rendszeresen publikál hazai és határon túli folyóiratokban, irodalmi esszéit lengyel és bolgár nyelvre fordították. 2007 és 2010 között a Magyar Napló folyóirat kritikarovatának szerkesztője, valamint a *Magyar Irodalom Zsebkönyvtára* sorozatszerkesztője volt. Ugyanebben az időszakban a Kortárs kiadó *Kritikai Füzetek* könyvsorozatát szerkesztette, mely a fiatal kritikusok első kötetmegjelenését szolgálta. 2009-ben Ekler Andreával közösen szerkesztették a *Pályatükrök – Hús portré fiatal alkotókról* című könyvet, amely a mai napig a legátfogóbb képet adja a rendszerváltás után induló hazai és határon túli írók munkásságáról. 2010 óta dolgozik a Magyar Írószövetségben, előbb titkárként és elnökségi tagként, majd 2019-től elnökként. Aktívan részt vesz az intézmény szakmai működtetésében, emellett kezdetektől irányította az Írószövetség vagyongazdálkodását, és megoldásokat dolgozott ki finansziális stabilizálására, elnöksége alatt a szervezet adósságmentessé vált. 2011 óta vezeti az Orpheusz Kiadót. 2012–15 között tanított irodalmi ismereteket a Magyar Írószövetség Íróiskolájában, és azóta is több fórumon foglalkozik tehetséggondozással és utánpótlással, kiemelten a Csikófogot Tehetséggondozó Műhelyben, amelynek társalapítója. 2014 óta szerkeszti a Magyar Napló Kiadó gondozásában megjelenő *Az év novellái* című antológiát, amely a teljes Kárpát-medencei szépirodalmi folyóirattermést szemlézi évről évre. 2015 óta tagja a Móricz Zsigmond alkotói ösztöndíj szakmai kuratóriumának. 2016–2021 között tagja volt a Nemzeti Kulturális Alap Szépirodalmi Kollégiumának, 2021-től az NKA Könyvkiadási kollégiumának kurátora, 2024-től elnöke. 2025 óta tagja az NKA Anyanyelvi Kultúra kollégiumának. 2017-től tagja a Közszerológiai Testületnek, amelynek fő feladata a társadalmi konszenzus elérése, szakmai-civil diskurzus, valamint a közpénzekből fenntartott média ellenőrzése a Médiatörvény és a Közszerológiai Kódex alapján. 2018-tól az Oláh János szerkesztői ösztöndíj szakmai kuratóriumának tagja, aktívan részt vett az ösztöndíj kezdeményezésében és kidolgozásában. 2021-től a Gérecz Attila-, József Attila-, és Márai Sándor-díj bizottság elnöke. 2016 óta több irodalmi témájú dokumentumfilm forgatókönyvírója, szerkesztője és producere (*Írókorzó, Allé – sétaút írókkal*), valamint forgatókönyvírója és producere a *Hazatérők* című, 1956-os emigráns írókról szóló dokumentumfilmnek. 2022-ben

forгатókönyvírója, szerkesztője és producere volt az első Jókai Mórról szóló dokumentumfilmnek (*Egy asszonyi hajszál*). 2018-tól az Olvasat című online irodalmi lap főszerkesztője Rózsássy Barbarával együtt. Rendszeresen tart irodalmi ismeretterjesztő előadásokat, valamint irodalom- és önismereti csoportfoglalkozásokat hátrányos helyzetű kistéleпüléseken. Az elmúlt évtizedben a Tokaji Íróтábor szakmai munkájának egyik szervezője, a Tokaji Íróтábor Egyesület elnökségi tagja. Új irodalmi fesztiválok kezdeményezője (Héthatár, Dióhéj), valamint 2018 óta főszervezője az egész Kárpát-medencére kiterjedő magyar széppróza napja eseménysorozatnak. 2020 óta az MMA köztestületének tagja, 2023 óta vesz részt az MMA ösztöndíjasainak szakmai mentorálásában. 2022-es alapítása óta tagja a Méhes György–Nagy Elek Alapítvány kuratóriumának, amely az elmúlt évtizedek legnagyobb volumenű magántőke-befektetése a magyar irodalomba.

Fontosabb kötetei:

2007 – *Könyvbölcсőm* (tanulmánykötet)

2013 – *A belсő szobához* (tanulmánykötet)

2014 – „*Föllapozzuk egymást a szótárban* (Ekler Andreával közösen)

2016 – *Fogadd el számadásom* (Csontos Jánossal közösen)

2019 – *Szavakban lobog – Írók az 1956-os forradalomban*

2023 – *Miniatúrák* (rövidprózák)

Fontosabb díjak, elismerések, ösztöndíjak:

2007 – Móricz Zsigmond irodalmi ösztöndíj

2010 – NKA alkotói ösztöndíj

2019 – A Budapesti Lengyel Intézet Kiemelt Partnere cím

2019 – József Attila-díj

2020 – Aranybölcсő-díj (a Nagycsaládosok Országos Egyesületének elismerése)

ELNÖKI PROGRAM

A Magyar Írószövetség alapszabálya pontosan rögzíti az intézmény elsődleges célját, vagyis azoknak a szellemi, anyagi javaknak és feltételeknek a megteremtését és megőrzését, amelyek biztosítják „a magyar irodalom hivatásának betöltését, az irodalom magyar kultúrában játszott szerepének érvényesülését, évszázadok alatt kivívott európai rangjának és művészi minőségének fennmaradását”. Ebből a nézőpontból érthető meg talán leginkább az a tény, hogy az Írószövetség miként tudott fennmaradni, megerősödni és ismételten megújulni a története során. Az Írószövetség jövőjére, vagyis a 2025–2030 közötti időszakra összpontosítva igyekszem felmérni, hogy melyek azok a kihívások, amelyekkel szembe kell nézni ahhoz, hogy az intézmény sikeresen betölthesse hivatását. Úgy vélem, számos kihívás áll előttünk, s talán több olyannal is szembe kerülünk majd, amelyekre pillanatnyilag talán fel sem vagyunk készítve (pl. az MI hatása a szakmánkra). Továbbra is fontosnak tartom, hogy miként sikerül pozicionálni a Szövetséget abban a kulturális és intézményi térben, amely amellet, hogy folytonosan változik, a háború árnyékában immár tartósan küzd egy bizonytalan és változékony kulturális prioritásmeghatározással és forráshiánnyal. Nehézséget és kihívást látok abban is, hogy a közel ezer fős tagság felé miként lehetséges hatékonyan kommunikálni a szükséges, és az Írószövetség hosszú távú érdekeit szolgáló döntési- és munkafolyamatokat. Ehhez sokunk összefogására lesz szükség, mert meggyőződésem, hogy csakis a tények és a valós lehetőségek türelmes tolmácsolásával lehetünk sikeresek, nem pedig hátráltató, a realitást mellőző alapállásra van szükségünk.

Az elmúlt évek más jellegű kihívásokkal szembesítették az Írószövetség vezetőségét, mint a korábbiak. Szentmártoni János elnök programjának észszerű törekvése volt az Írószövetség megfiatalodása, digitális térben való elhelyezése, irodalomnépszerűsítő programok mind szélesebb körű megszervezése és számos más újítás, amelyeket 2019-től magam is folytatni igyekeztem a sokasodó érdekképviseleti szakmai feladatok mellett.

A rendszerváltás óta alig volt olyan vezetősége az Írószövetségnek, amelyet valamiképpen ne terhelt volna székházunk ügye. Az elmúlt időszakban sem tett le az Elnökség arról, hogy olyan kilátástalannak tűnő problémát felvállaljon és megoldásáért küzdjön, mint a 30 éve húzódó székházügy megnyugtató rendezése. Közismert tény, de úgy vélem, nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy a Magyar Írószövetség Bajza utca 18. alatti székháza soha nem állt az Írószövetség tulajdonában. A társasház-besorolású épület általunk használt részét a rendszerváltástól 2015-ig a VI. kerületi Önkormányzattól mint tulajdonostól bérelte a Szövetség. Számos döntéshozó összefogásának köszönhetően a magyar állam 2015-ben

csereingatlant ajánlott fel az önkormányzatnak, az épület pedig állami tulajdonba került. Az ingatlant innentől egy kormányhatározatnak köszönhetően az Írószövetség ingyenes használoként üzemeltethette, cserébe közfeladatokat ellátó tevékenységéért. De mindez még így is jelentős anyagi terheket rótt rá, másrészt a ház állagromlásának magatehetetlen, kiszolgáltatott szemlélőjeként kénytelen volt további lépéseket kidolgozni. A műemlék épület állaga sürgős felújítást igényel. Nyílászárói, fűtésrendszere elavult, érintésvédelme életveszélyes, fenntartása irreális anyagi terhekkal sújtotta a Szövetséget, ami tényszerűen azt jelenti, hogy a szakmai programok költségvetése szenvedett hátrányt a rezsi jellegű kiadások miatt. Azáltal, hogy 2019-ben kormányrendelettel a székház a Petőfi Irodalmi Múzeum kezelésébe került – mely rendelet kiemeli azt a tényt, hogy az Írószövetség továbbra is megtarthatja irodáit, amelyeket idáig is használt –, új reménységgel töltött el mindnyájunkat. Bízunk abban, hogy a Magyar Írószövetség működésének alakulását pozitívan befolyásolja majd az ingatlan felújítása. Ez azonban elmaradt, forráshiányra hivatkozva; a székházunk jelenleg a PKÜ ingatlan-portfóliójának része, s úgy tűnik, minden korábbi ingatlanfelújítási álom szertefoszlott. Sőt, 2023 telén az épületben nem volt áramszolgáltatás sem. Munkánkat Nagy Elek nagyvonalú támogatásának köszönhetően hónapokig a Lövölde téri vendéglakásban meghúzódva végeztük. A székház ügyének megnyugtató rendezése a következő elnöki ciklus egyik legfontosabb feladata. Elgondolkodtatónak tartom, hogy 30 év nem volt elegendő ahhoz, hogy ez a kérdés végleges és megnyugtató megoldást találjon: a székház kerüljön az Írószövetség tulajdonába! 2023 telén, amikor éppen nem volt áramszolgáltatás az épületben, Demeter Szilárd egyik munkatársa azt kérdezte tőlem: milyen jogon tartózkodik az Írószövetség a Bajza utcai épületben? Kérdésének nyers ostobasága annyira megdöbbenett, hogy zavaromban annyit válaszoltam: a szokás jogán. Idén nyolcvanéves szervezetünk fennállásának több mint 70 évét töltötte e falak között, nehéz, megpróbáltatásokkal teli időszakokban éppúgy, mint történelmünk fényes pillanataiban, 1956-ban vagy a rendszerváltás idején. Nem lehet, hogy az a szervezet, amely a múltban oly sokat tett a magyarságért, a magyar kultúra és különösen az irodalom ápolásáért, ne kapja meg azt, ami csak őt illeti meg, hiszen évtizedes távlatokban bizonyította, hogy méltó rá, és jó gazdája lenne, nem kótyavetyélné el. Tisztában vagyok azzal, hogy ebbe az épületbe utoljára Aczél György idején vertek be érdemben egy szöveget, falai évtizedek dohányfüstjétől sárgulnak ma is. A baj nem csupán esztétikai, az elavult villanyvezeték-hálózat, az épület kritikus érintésvédelme mind megoldás után kiált. Magam is sokáig féltem attól, ha esetleg egyszer megkapnánk tulajdonba a házat, miből tartanánk fenn, miből újítanánk fel? Ezekre a kérdésekre most sem látok még konkrét megoldásokat, de azt tudom, hogy most sem történik

semmi, éppúgy, mint az elmúlt 30 évben, mert aki mostani gazdája az épületnek, nem érzi a magáénak. Nem szeretném megélni sem azt, hogy a fejünkre esik egy stukkó, sem azt, hogy elektromos tűz keletkezik, veszélybe sodorva értékes könyvtárunkat, a műemléképületet. Éppen ezért az előttünk álló elnöki ciklus legnagyobb feladatának és kihívásának a székház ügyének végleges, igazságos és megnyugtató megoldását tartom: azért küzdeni, hogy az Írószövetség tulajdonába kerüljön. Talán ekkor lehetőségünk adódik arra is, hogy értékes könyvtárunkat szakszerűen és megnyugtatóan rendezni tudjuk, annak érdekében, hogy tagságunk a jövőben is használhassa, ugyanakkor a felbecsülhetetlen értékű, védett példányokat megfelelően tudjuk tárolni és megőrizni.

Jelenünk hétköznapijainak felgyorsult életritmusa, a csak gyors és hatékony döntéseket elismerő hivatali szemléletmód arra kényszeríti az Írószövetséget is, hogy a megfelelő ügyintézés érdekében dinamikus tempóban végezze munkáját és évről évre emelkedő adminisztrációs kötelezettségeit. Ahhoz, hogy elláthassuk ezeket a feladatokat, igen fontos továbbra is megőriznünk az Írószövetség legjelentősebb anyagi forrását, nevesül azt az évi 80 millió forintot, amellyel jelenleg költségvetési soron szerepelünk. Ez azért is szükséges, mert mindazok a közfeladatok, amelyeket végzünk, s amelyekre kormányhatározat is kötelez bennünket, jelentős kiadásokkal is járnak. Összességében azt gondolom, hogy a költségvetésisoron-maradás és annak mértékének inflációkövető megőrzése csak akkor tartható fenn, ha az Írószövetség továbbra is kézzelfogható eredményeket tud felmutatni, létjogosultságát alátámasztja azzal, hogy tevékenységét a közjó érdekében végzi. Ezeknek szép példái a közelmúltból a magyar széppróza napjának kezdeményezése és minden év februárjában programok szervezése Kárpát-medence-szerte, az irodalmi emlékekben, így idén a Jókai emlékekben való aktív részvétel, a szakpolitika munkájának segítése, az irodalom népszerűsítése és a kulturális diplomáciában való aktív közreműködés, esetenként kezdeményezés. Rendkívül fontosnak tartom, hogy mindezen feladatok sikeres elvégzése érdekében megmaradjon tárgyalóképessége. Sokunk tapasztalata, hogy bárhová is megyünk a Magyar Írószövetség képviselőjében (akár egy tárgyalásra vagy konferenciára, emléktáblavatásra vagy éppen egy falusi iskolába), a szervezetnek rangja van. A kívülállók tisztelete, megbecsülése a szervezet irányába annak a több évtizedes munkának és helytállásnak köszönhető, melyet elődeink végeztek el. Az ő erőfeszítéseiknek aratjuk le a gyümölcsöt, amikor az Írószövetség képviselőjében, bárhol is legyünk jelen, megelőlegezett bizalmat kapunk. Ez a különös bizalom aranyfedezet, amelyet jól kell tudnunk használni. Örökség és felelősség is egyben.

Amikor az Írószövetség közeljövőjére gondolunk, azt is mérlegelnünk kell, hogy nem csupán elődeink öröksége hárul ránk, hanem a jövő nemzedékek iránti felelősség is. A múltunkból erőt, példát meríthetünk, a jelenünk és közelmúltunk sikereiből és kudarcaiból tanulhatunk, de mindez hiábavaló, ha nem látjuk a jövőt, s nem teszünk erőfeszítéseket annak belátására, hogy az Írószövetséget mint közösséget hogyan tegyük vonzóvá a fiatal nemzedékek számára. Ezért öröm, hogy 2019-ben megalapíthattuk a Debüt-díjat, amit azóta is minden évben három elsőkötetes alkotó kaphat meg, ezért kell és fontos a tehetséggondozásra is fókuszálnunk, együttműködve más olyan szervezetekkel is, amelyeknek ez a profiljuk.

Tapasztalatom szerint az utóbbi években olyan kedvező alkotói ösztöndíjak jöttek létre, amelyek jelentősen tudják befolyásolni egy-egy író nyugodtabb alkotómunkáját, anyagilag kiszámíthatóbbá téve hétköznapijait. Nagyon fontos, hogy szakmai érdekképviselői szervezetként jelen legyünk és alakítsuk ezeknek a grémiumoknak a működését, hogy továbbra is képviseltessük magunkat a szakmát érintő döntéshozói testületekben, legyen szó ösztöndíjakról, folyóirat-támogatásokról, a minőségi könyvkiadást meghatározó döntésekről vagy éppen díjakról, szakmai elismerésekről.

Számos kezdeményezés, ötlet, javaslat hangzott el szóban vagy vált olvashatóvá a sajtóban az elmúlt években arra vonatkozóan, hogy mi minden szolgálná az irodalom és az íróársadalom ügyét az olvasásnépszerűsítéstől, a könyvterjesztéstől az irodalmi emlékhelyek, alkotóházak felújításáig, vagy akár egy irodalmi ügynökség megvalósulásáig. Fontos látnunk, hogy mindezekből alig valósult meg valami, vagy ami mégis, tiszavirág-életű volt. Bár e feladatok jóval túlmutatnak az Írószövetség mint civil szervezet kompetenciáján, ugyanakkor megvalósulásukról nem szabad lemondanunk, hiszen a Magyar Írószövetség szakmai tudásával, rálátásával, széles kapcsolatrendszerével hozzájárulhat ahhoz, hogy az írók ne elszenvedői legyenek saját sorsuknak a kulturális térben, hanem alakítói is. Erre kötelezi a szövetséget intézményi múltja, valamint a jelen és a jövő iránti felelősségvállalása is. Ez egyben nagy lehetőség is az Írószövetség számára, mind szakmai presztízsének további megerősödése, mind tagságának érdekképviselői végett, hiszen minden olyan kezdeményezés, amely az irodalom ügyét szolgálja, az írókért és olvasókért tett erőfeszítés is egyben. Meggyőződésem, hogy az Írószövetség megbízható és lendületes partnere mindazoknak az intézményeknek, szervezeteknek, testületeknek, amelyek az irodalom ügyét szolgálják. Ez egyben jövőjének záloga is.

Nézsza, 2025. augusztus 31.

Erős Kinga